

VELAZIJE NAPOVEDUJE NOVO VOJNO V AFRIKI

Liga narodov ne sme preklicati sankcij proti Italiji

FRANCIJA PODPRLA ANGLIJO

Zeneva, 29. jun. — Haile Selassie, bivši abesinski cesar, je včeraj informiral angleškega ministra Edena, da se vrnil v Abesinijo in vodil upor proti Italiji, če Liga narodov preklicala bojnino akcijo proti fašistični Italiji. Iz Zeneve bo odpotoval direktno v zapadno Abesinijo, ki je središče protitalijanske odpora.

Selassieva izjava je povzročila nove komplicacije, dasi oboje v Zenevi dvomijo, da bi uresničili svojo grožnjo. On pa se je potegoval na preprečitve sankcij ali vsaj priznanje aneksije Abesinije. Danes so nastopi na seji sveta Lige narodov in zahtevali bo nadaljevanje bojkotne akcije.

Rimska vlada je naslovila novo spomenico Ligi narodov, naglašala, da je bila Abesinija podaljšala in je ona izzvala vojno na Italijo, da tako prisili Edena na revizijo obsodbe, ki je podala po italijanski in zvezi afriškega cesarstva.

Francoski premier Leon Blum zunanji minister Delbos sta včeraj sestala z Edenom. Po konferenci je bilo naznanjeno, da francoska državna strižba z angleško vlado, ki je vedno naznanila, da bo pričela ustavitve bojkotne akcije proti Italiji na seji sveta Lige narodov.

Rim, 29. jun. — Italijanski sodni krogi so uverjeni, da bodo v Ligi narodov večanjene zveze preklicale ekonomske sankcije, ne bodo pa priznale aneksije Abesinije. Vprašanje bo prišlo na rešenju v septembru, ko se bo svet Lige narodov ponovno sestel na seji seji. Vest, da je Poljska umaknila sankcije, je povzročila veliko veselja v Rimu.

Angliji, ki je prevzela glavni vlogi v kampanji za preklic sankcij, bodo sledile Francija, Jugoslavija, Čehoslovaka, Švedska, Norveška in nekatere države latinske Amerike. Jugoslavija in Čehoslovaka sta se pridružili, da njuna trgovina trpi zaradi sankcij in priporočata preklic. V sovjetski Rusiji se je navdušenje za nadaljevanje bojkotne akcije ohladilo.

Konzervacijska armada išče nove rekrute

Washington, D. C., 29. jun. — Robert Fechner, direktor konzervacijske armade (CCC), je naznanil, da bo skušal v prihodnjem mesecu dobiti 51,871 novincev, da bo armada obdržala običajno število fantov, ki je 50,000. V svojem poročilu pravi, da je v zadnjih dvanajstih mesecih 145,000 fantov zahtevalo CCC, ker so dobili zasluge v privatnih industrijah. To število je treba nadomestiti z novinci. Za nadaljnje financiranje "novevalde" ustanove je kongres v svojem zadnjem zasedanju določil \$308,000,000. Armada CCC tvori fantje brezposelnih vojakov in vojni veterani.

Celjska družba pritiska na delavce

Brackton, Mass. — Diamond Mine kompanija, ki v tem mestu obratuje tri tovarne, hoče z blagovinskega izvesti redukcijo plač za 20%. Pravi, da bo zaprla vse tri tovarne, če delavci ne pristanejo na to zahtevno. Lani je znižala plače za šest odstotkov.

Demonstracije lahoritov v Londonu

Napad na fašističnega voditelja

London, 29. jun. — Včeraj se je vršil v Hyde parku veliki protestni shod delavske stranke. V parku je bilo šest govornikov, s katerih so govorniki bicali protisankcijsko politiko angleške vlade. Glavna govornika sta bila Clement Attlee in Herbert Morrison. So glasno je bila sprejeta resolucija, ki se glasi, da politično in strokovno organizirano delavstvo Anglije najodločnejše protestira proti odloku angleške vlade za odpravo sankcij proti Italiji in obenem zoper strahopetno stališče angleške vlade, katere se izmika svojim obligacijam za ohranitev miru.

"Zadelo nas je prokletstvo, da imamo vlado, katere se boji lastne sence in kateri se hlačece tresejo, če le čuje, da se je ta ali oni inozemski diktator obregnul nad njo," je rekel Morrison v svojem govoru.

Manchester, Anglija, 29. jun. — Mnóžica 3000 razkačenih delavcev je včeraj demolirala avtomobil, v katerem se je Oswald Mosley, vodja fašistov v Angliji, pripeljal v tukajšnji fašistovski glavni stan. Demonstrantje so tudi pobili šipe na fašistovskem stanu in kamenjali fašistične zborovalce v dvorani mestne hiše.

Dardanele odprte ruskemu brodogradnji

Litvinov in Eden sta se sporazumela

London, 29. jun. — "The London Daily Express" danes poroča, da sta se angleški zunanji minister Anthony Eden in sovjetski komisar zunanjih zadev Maksim Litvinov sporazumela na konferenci v Zenevi glede Dardanel. Na temelju tega sporazuma bo dardanelska morská ožina odprta sovjetskim bojnim ladjam.

Demonstracije kmetov na Poljskem so resne

Varšava, 29. jun. — Okrog 30,000 kmetov se je udeležilo v soboto in včeraj velikih demonstracij v okolici toplje v Krinich-ka nedaleč od Krakova, kjer se nahaja predsednik poljske republike Moscicki. Kmetje so skušali doseči predsednika z zahtevu, da dovoli vrnitev izgnanemu voditelju kmetске stranke in bivšemu predsedniku vlade Vitošu, toda policija je to preprečila in več oseb je bilo ranjenih v nemirih. Poljska vlada je zagrozila, da bo drastično nastopila proti tej "anarhiji in banditstvu" kmetov, ki jih podžigajo komunisti.

Angleške čete ubile 54 Arabcev

Jeruzalem, 29. jun. — Židovski dnevnik "Doar Hayom" piše, da je bilo v zadnjem tednu 54 Arabcev ubitih in 98 ranjenih v spopadih z angleškim vojaštvom v Nablasu, Tulkaremu in Lubanu. Policija je včeraj streljala na grupo izgrednikov, ki so naskočili naselbino Hadarga. Druga vest se glasi, da je dospel iz Kaira v Palestino nadaljnji bataljon britskega vojaštva, da bo pomagal pri zatiranju izgredev in protižidovske kampanje, ki jo vodijo Arabci.

Španske province odglasovale za samovlado

Madrid, 29. jun. — Volilci štirih provinc španske Galicije so včeraj z veliko večino glasovali za avtonomijo.

ZAHTEVA JAPONSKE RAZKAČILA SOVJETSKO VLADO

Japonski državnik govori o neizbežnosti vojne

DVA UBITA V OBMEJNEM SPOPADU

Moskva, 29. jun. — Moskvska vlada vidi novo provokacijo v izjavi M. Makijame, načelnika japonske delegacije, ki jo je podal pred odhodom v Budimpešto, kjer se bo vršila mednarodna parlamentarna konferenca.

"V uradu zunanjega ministrstva v Tokiju sem bil informiran, da so odnosi med Mandžurijo in Sovjetsko unijo, Japonsko in Rusijo, še vedno napeti," pravi Makijama v svoji izjavi, ki jo je objavil japonski list "Harbin Simbum". "Situacija je dosegla točko, ki zahteva umaknitev sovjetske oborojene sile z vzhoda ali pa napoved vojne Japonski. Na mednarodni konferenci bo to vprašanje glavni predmet razprave. Vse zavisi od stališča, ki ga bo zavzela sovjetska delegacija. Če se bo ta izrekla za nadaljevanje sedanje politike, tedaj je vojna med Rusijo in Japonsko neizbežna."

Na to izjavo je sedaj odgovorila "Pravda", glasilo sovjetske vlade. "Tokijske avtoritete niso zanikale Makijamove izjave, kar pomeni, da se strinjajo z njo," piše "Pravda". "Vsakdo ve, da japonski vladajoči krogi vodijo agresivno politiko. Japonski militaristi so že okupirali Mandžurijo in sedaj skušajo raztegniti svojo kontrolo na severno Kitajsko. Japonska vlada noče podpisati nenapadnih pogodb s Sovjetsko unijo in sedaj je prišel Makijama z izjavo, v kateri zahteva umaknitev ruskih čet z vzhoda. Ta zahteva ni samo smešna, temveč tudi nesramna predrznost, direktna provokacija, ki podžiga vojno."

Harbin, Mandžurija, 29. jun. — Sem je dospelo poročilo, da sta bila dva japonska vojaška častnika ubita in dva druga ranjena v spopadu ob mandžursko-sovjetski meji, v bližini Pograničnjaje. Drukih podrobnosti poročilo ne omenja.

Trije sovjetski uradniki obsojeni v smrt

Kijev, USSR, 29. jun. — Trije bivši uradniki ukrajinskega sveta delavskih unij so bili obsojeni v smrt z ustrelitvijo zaradi korupcije. Poneverili so sklad za jetične otroke. Več drugih obtožencev je bilo obsojenih v daljši in krajši zapor.

Domache vesti

Chicago. — Lidija Zornik Wayne, hči Antona Zornika, znanega dopisnika Prosvete, iz Herminieja, Pa., in njen mož Steward Wayne sta v soboto obiskala gl. urad SNPJ in nekaj čikaških prijateljev. Mlada dvojica potuje v Pasadeno, Calif.

Clevelandska razstava
Cleveland. — Na clevelandski razstavi ob jezeru, ki je bila odprta zadnjo soboto, bo tudi slovenska gostilna. To gostilno z imenom "Ljubljana", katere bo zgrajena v tipičnem slogu starokrajške gostilne in v kateri bodo postregli s jedjo in pijačo po starokrajških manierah, bo financirala Slovenska trgovska zveza. Zadevo vodi John Rožanc, slovenski trgovec iz Collinwooda.

Iz Južne Amerike
Buenos Aires, Argentinja. — Brez sledu so izginili, oziroma ne dajo svojcem glasu od sebe, sledeči južnoameriški rojaki: Jože Kraševac od Crnomlja v Beli Krajini, Jože Tomazič iz Vinice v Beli Krajini in Ciril Varen. Jože Zupc je bil pred poldrugim letom ubit v nekem pretepu v Buenos Airesu in njegova žena v stari domovini je šele zdaj izvedela za njegovo smrt.

Kongresnik Zionček ušel iz norišnice

Washington, D. C., 29. jun. — Demokratiški kongresnik Marion A. Zionček iz Seattle, Wash., je včeraj ušel iz umobolnice v Townsonu, Md., deset mil severno od Baltimora, kjer se je nahajal na opazovanju. Zionček je preplezal sedem in pol čevlja visoko železno ograjo okoli zavoda in zbežal v bližnjo šumo, v kateri se je izgrabil. Stražniki, ki so plazili za njim, ga do danes jutraj še niso našli. Spektakularen beg iz opazovalnice za umobolne je bil višek eskapad, s katerimi se je Zionček odlikoval zadnje mesece s svojimi divjimi avtnimi vožnjami in pretepi s policijo, kar je rezultiralo, da so ga poslali v norišnico.

Sovjeti poderejo zgodovinski slavolok

Moskva, 29. jun. — Zgodovinski slavolok v Moskvi, ki ga je dal postaviti car Aleksander I. v splošno zmago nad Napoleonom, bo odstranjen po sklepu moskovskega sovjeta. Slavolok, ki je brez mlega 120 let star, stoji v Gorkijevi ulici blizu beloruske železniške postaje.

Strela udarila v papeževu vilc

Rim, 29. jun. — Strela je včeraj udarila v papeževu letovišče Gandolfo in ga zažgala. Požar je naredil več sto dolarjev škode.

VELIKA OFENZIVA JEKLARSKIH DELAVCEV

Voditelji kampanje napovedujejo dolgo borbo

USPEH ODVIŠEN OD DELAVCEV

Pittsburgh, Pa. — (FP) — Mogočna borba proti avtokraciji jeklarskih magnatov, ki jo izvajajo že dolga leta, se je pričela z masnim shodom v McKeesportu in Brackenridgu, v središču jeklarske industrije. Nad pet tisoč delavcev se je zbralo, da slišijo voditelje nedavno ustanovljenega odbora, ki je prevzel težko nalogo organiziranja pol milijona delavcev, ki so upošleni v jeklarski industriji, v uniji jeklarskih in jeklarskih delavcev — Amalgamated Assn. of Iron, Steel & Tin Workers.

V McKeesportu so delavcem govorili Philip Murray, podpredsednik rudarske unije UMWA, Clinton Golden, bivši član federalnega delavskega razsodišča, ki je resigniral z namenom, da sodeluje v organizatorični kampanji, in sodnik M. Musmanno iz Pittsburgha, v Brackenridgu pa John Brophy, direktor Odbora za industrijsko organizacijo, Peter Fagan, predsednik petega rudarskega distrikta UMWA in Glen McCabe, predsednik mednarodne unije steklarskih delavcev. Vsi so poudarjali dejstvo, da je uspeh kampanje odvisen od delavcev, ne od desetih mednarodnih unij, ki tvorijo Odbor za industrijsko organizacijo in financirajo organizatorično kampanjo. "To je pričetek velikega gibanja, križarske vojne med delom in kapitalom," je rekel Brophy. "Ta vojna se ne bo končala, dokler ne bodo vsi jeklarski in jeklarski delavci organizirani."

On je dejal, da fraza "pravica organiziranja" je puha, abstraktna stvar, če manjka pograma in borcev, ki jo hočejo uveljaviti. Jeklarske kompanije so že na delu, da preprečijo organiziranje delavcev. Namignile so, da bodo zvišale mezdo deset odstotkov, dale plačane letne počitnice in druge ugodnosti. Allegheny Steel korporacija bo priredila velik piknik, ki bo trajal tri dni — 3., 4. in 5. julija — za vse svoje delavce.

Voditelji organizatorične kampanje napovedujejo dolgo borbo in možnost stavke predno bo kampanja zaključena. Mobilizirali so armado organizatorjev in jih poslali v središča jeklarske industrije. Glavni stan kampanjskega odbora obsega eno nadstropje v pittsburghskem nebotičniku, za katero plačujejo tisoč dolarjev najemnine mesečno.

Poostritev religne krize v Chicagu

Finančni odsek išče virov novih dohodkov

Chicago, 29. jun. — Člani finančnega odseka mestnega sveta se bodo jutri sestali na svoji seji in razpravljali o novi religni krizi, ki pride s prvim julijem, ko bo državna religna komisija razpuščena in bodo morale mestne in okrajne vlade prevzeti breme nasičevanja brezposelnih revežev.

Chicago potrebuje \$2,847,986 za financiranje oskrbe revežev v juliju, predvidevani dohodki pa bodo znašali \$1,002,000 iz sklada kupčijskega davka in okrog \$400,000, če bo mestna vlada odobrila predlagani davčni načrt, ki določa zvišanje davka na hiše, 30 centov na vsakih sto dolarjev ocenjene vrednosti. Primanjkljaj bo znašal v juliju \$1,446,986.

Alderman James Bowler je dejal, da je proti naložitvi novega davčnega bremena hianim posestnikom in bo glasoval za načrt le, ako bo uvidel, da ni drugega izhoda. Naznanil je, da bodo mestni in okrajni uradniki obiskali governorja Hornerja, da ga prepričajo o potrebi sprejetja nove zakonodaje, ki naj bi preprečila religno krizo.

Francoski fašisti izzivajo poboje

Rivijerski hotelirji izprilil nameščenice

Pariz, 29. jun. — Fašistične organizacije v Franciji so se čez noč pretvorile v "politično stranko", da uidejo razpustitvi, ki ga je vlada odredila za vse civilno maskirane oborožene organizacije. Po francoskih demokratičnih zakonih je vsako politično gibanje svobodno in tako so se fašisti ragnih barv poslužili te demokratične zaščite z namenom, da ostanejo pri življenju in da kasneje, če se jim posrečijo njihove nakane — unijo to zaščito za druge. Obenem so fašisti začeli s taktiko vsakdanjih demonstracij pod zaščito francoske trobojnice z namenom, da izzovejo čim več spopadov in pobojev s komunisti in socialisti in s tem povzročijo anarhijo v Franciji.

Zadnje dni je bilo več izgredev med fašisti in levčarskimi ekstremisti v pariških predmestjih in drugih krajih Francije, pri katerih je bilo nekaj civilistov in policajev ranjenih. Hotelirji na francoski rivijeri, ki so organizirani, so včeraj izprilil hotelske nameščenice, ki so se pripravljali na stavko zahtevajoč 40-urni teden in zvišanje plače. Zdi se, da so lastniki prehiteli nameščenice in z aprila 750 hotelov v vseh letovišcih od San Rafaela do Mentona. To je udarilo tujezemske turiste, ki so začeli trumoma odhajati v sosednji Monte Carlo in v letovišča italijanske rivijere.

Stavke 10,000 delavcev v mornaričnih ladjedelnicah v St. Nazairu, 30,000 delavcev v jeklarnah v Loreni in nekaterih drugih krajih se nadaljujejo.

Izgredi v Crni gori; dva ubita, 16 ranjenih

Belgrad, 29. jun. — Čez 200 črnogorskih kmetov se je včeraj spopadlo z žandarji v okolici Cetinja in dve osebi sta bili ustreljeni, 16 pa ranjenih. Kmetске demonstracije je izzval proces proti štirinajstim Črnogorcem, ki so obtoženi uboja petih žandarjev v zadnjem aprilu.

DEMOKRACIJA NA POHODU V SOVJETSKI RUSIJI

Nova ustava pomeni velik korak k demokraciji

PRAVICA DO DELA ZMAGALA

Moskva. — (FP) — Medtem ko fašizem ograja demokracijo v vseh ostalih deželah, se ji v sovjetski Rusiji obeta sijajna bodočnost, in sicer bodočnost delavske demokracije, o kateri pravijo sovjetski voditelji, da bo veliko bolj popolna kakor pa burževska demokracija v katerikoli deželi.

O predloženem osnutku nove sovjetske ustave se je po vsej Rusiji pričela široka diskuzija. Ko se 25. novembra snide vse-sovjetski kongres, bodo ljudski zastopniki izpopolnili ta dokument v luči teh razprav, nakar bo prva delavska država pričela novo poglavje v svoji viharni zgodovini.

Načela nove, delavske demokracije, zapopadene v tem osnutku nove sovjetske ustave, se temeljito ločijo od načel burževske demokracije, katero je pričel ograjati fašizem v vseh deželah, čeprav je imperfektna. Ograja jo, ker delavstvu v demokratičnih kapitalističnih državah vsenode daje več ali manj pravic, katere so postale v svetovni krizi kapitalizma na poti posedujočemu in privilegiranim razredu.

Osnutek nove sovjetske ustave odprto proklamira načelo pravice do dela. "V Sovjetski uniji je delo dolžnost vsakega delazmožnega državljana, in sicer na podlagi principa, da kdor ne dela, naj tudi ne je," pravi vizoristični osnutek ustave. Njene glavne točke so:

1. Splošna, tajna in direktna volilna pravica za vse državljane obeh spolov z 18. letom starosti; jamejenje pravice do javnih služb vsem onim, ki so bili diskvalificirani v preteklosti valed svojega družabnega izvora — buržuiji.

2. Pravica vojne napovedi je prepovedana. Najvišji vladni organi bo bodo smeli napovedati le, če bo Rusiji grozil zunanji napad.

3. Posamezni državljan je do bil "listo pravice", ki uključuje: pravico do dela in dohodkov na podlagi količine in kakovosti dela; pravico do vsakdanjega počitka na podlagi sedemurnega delna in plačanih letnih počitnic; nadalje mu je garantirana starostna pokojnina in zavarovanje v slučaju boleznii ali poskodbe; pravica do izobrazbe v lastnem jeziku, enakopravnost obeh spolov v vseh panogah ekonomske, vladne, kulturne in politične aktivnosti.

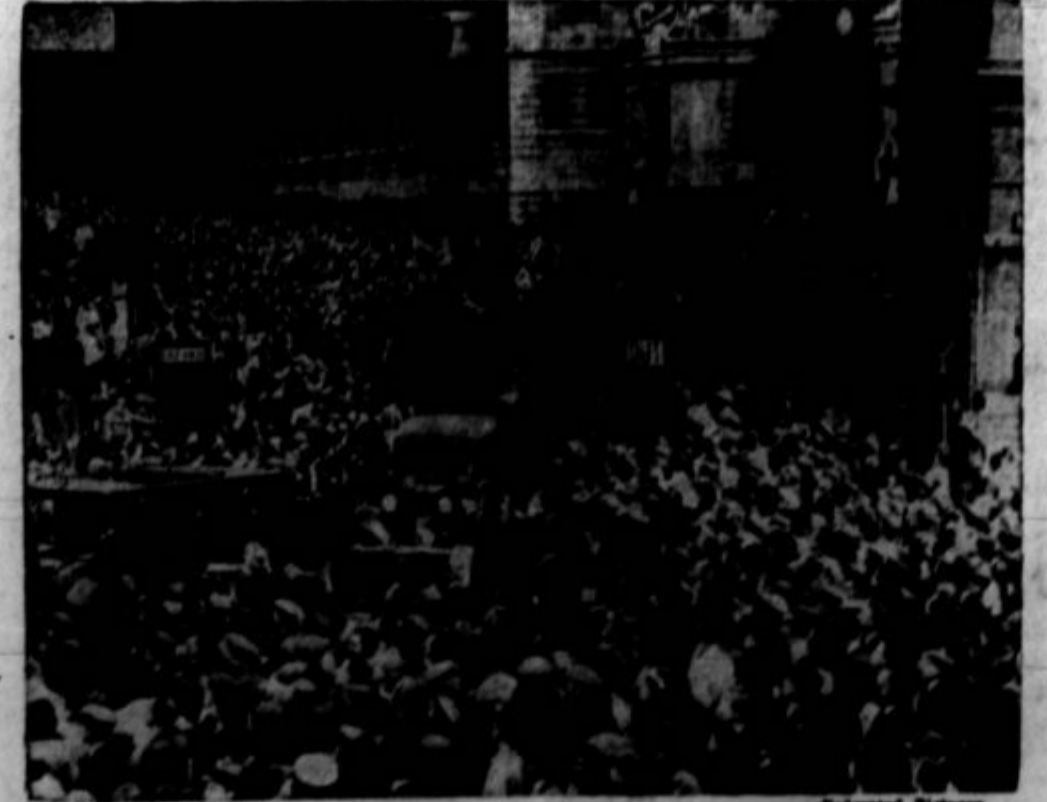
4. Dajanje posebnih privilegijev radi rase ali narodnosti je prepovedano pod kaznijo, prav tako tudi hujskanje in širjenje rasnega sovraštva.

5. Garantirana pravica do azila vsem državljanom drugih dežel, ki so preganjani radi njih borbe za delavske interese, narodno osvoboditev ali valed znanstvenih aktivnosti.

6. Svoboda vesti kakor tudi pravica antiverske propagande je zajamčena.

7. Vsak poslanec bo moral poročati svojim volilec o svojem delu in če večini ne bo po godu, ga bo lahko odpoklicala vsak čas. Politična podlaga sovjetske države bazira na sovjetskih delovnega ljudstva. Njena ekonomska podlaga pa sloni na socialnem lastništvu — produktijskih sredstev, ki napravljaja konec kapitalizmu. Vsakemu državljana pa ustava garantira pravico do dohodkov, ki izvirajo od dela, do doma in osebnega imetja.

(Dolje na 3. strani.)

Slika kaže množico, ki se je zbrala na velikem londonskem kolodvoru, ko je dospel Haile Selassie, bivši cesar Abesinije.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Glasovni iz naselbin

O "dobrih" ljudeh

Chicago. — "No, kako je pa s politikom?" me je oni dan nagovoril rojak, ki se več ali manj zanima za dogodke, toda pravi, da ne pripada k nobeni stranki

In moj znanec mi je zaupal, da je Roosevelt še "najboljši človek," čemur res ni mogoče uspešno ugovarjati. Pa tudi: zakaj naj bi kritiziral dobre ljudi, ker je slabih veliko več

samo v tekstilni stavki v jeseni 1933 je bilo ubitih 14 stavkarjev — ta stranka bo razpela prapor — socialne pravičnosti! Uboga socialna pravičnost!!!

Tako je torej s — "palitiko". Vse, kar je potrebno, je lepa obleka, vabeč in mamljiv smehljaj "dobrega človeka" in navidezni, dobri ljudje, kar vrejo skupaj

"Palitiko"

Še o proslavi v Idora parku Rilton, Pa. — Veliko se jih oglašva v Prosveti o slavnosti SNPJ v Idora parku dne 14. junija

Kakor drugod smo se tudi na naši društveni seji pogovarjali, kako in koliko nas gre na to proslavo 14. junija. Eden pravi: "Premalo nas je na seji, da bi dobili bus."

In po tem nasvetu smo se tudi ravnali. Jaz in moja družina — sedem po številu — smo bili kmalu pripravljeni. Prav tako brat tajnik Primožič s svojo družino in brat zapiskar Frank Shuster s svojo. Prijavilo se je še nekaj samecev z dekletami in ob pol šestih zjutraj omenjenega dne

Kar se tiče proslave kot take, je to nekaj zelo koristnega za SNPJ in pomenljivo za stavejše, posebno pa še za mlajše članstvo. Veliko bratov je bilo tam, s katerimi smo se osebno poznali in razgovarjali po domače. Seveda je imel vsak mnogo povedati. Le da je bil dan prekratek. Po mojem mnenju bi morala taka proslava trajati vsaj dva dni.

Za delo in priprave zasluži čast vsačdo, ki je kaj delal, odbor seveda pa nekoliko več. Opazil sem, da nekateri hvalijo samo "big four", valed česar se drugi počutijo užaljene. Tudi jaz bi ne bil zadovoljen, če bi delal in zraven še denar zapravljaval, drugi bi pa čast odnesli.

Kar se tiče govornikov, vsak nekaj najde za kritiziranje. Jaz pravim, da govorniki so bili vsi dobri. Vsi ne morejo enako dobro govoriti, posebno ne pred toliko udeležbo. Človek lahko navadno bolje pove na manjših

sejah in shodih, toda ko stopi na oder pred tako udeležbo, marsikomu pače srce v hlače.

Videli smo tudi slike, ki pokazujejo, kako naši delavci delajo v uradu. Tudi to je nekaj vredno za članstvo, a smo videli, kako se pridno sučejo okrog strojev. Vsak član bi moral videti, kako dobro vodstvo in red imamo v glavnem uradu.

Torej pa svidenja na drugi taki proslavi članstva SNPJ, če prej ne, pa prihodnje leto. Upam, da bo 15 ali pa 20 tisoč članov proslavljalo prihodnji dan SNPJ. John Srebernak, 63.

O posetu prijateljev

Sugarite, N. Mex. — Zadnje dni smo tukaj imeli obisk iz daljnega Detroita in "bližnjega" Kansasa. Iz Detroita je prišel k nam Joseph Divjak s svojo soprogo. Ko sta se peljala skozi Kansas, sta pobrala še njene starše, Franka Rugeljina in njegovo soprogo. Z Josephom Divjakom smo se poznali že pred leti, ko je bil še tukaj doma pri svojem očetu na farmi. Zdej ima mesnico v Detroitu in je dobro poznan tukaj in tam.

Franka Rugija pa jaz nisem osebno poznal. Njegovo ime sem večkrat videl v listih, posebno pa ga omenja v Družinskem koledarju Ivan Molek v svoji člatici o Kansasu. On in njegova soproga tukaj nimata drugih znancev kot Toneta in Katie Oražen, h katerima sta prišla na poset. Vsi so bili skupaj pred 16 leti v Kansasu. To je bilo veselja ob nepričakovanem zopetnem svidenju! Kot pravijo, je Frank prej nosil velike mustače, zdaj pa je bil obrit, da bi ga tako hitro ne poznali.

Ko sem zvedel, da se Frank nahaja pri Tonetu Oražnu, sem moral iti tja, da se seznanim s tem močem. Ko sva si segla v roke, takoj sva bila kot stara prijatelja in znanca, čeprav se nisva še nikdaj prej videla. Tega svidenja ne bom podrobneje opisoval, rečem le, da je Frank, dajši že priletel, v resnici priljubljen človek, naprednjak in vesele narave; prav tako tudi njegova soproga.

Mi smo želeli, da bi tukaj ostali še nekaj dni, toda so rekli, da nimajo časa. Tako smo se morali posloviti z željo, da bi se še kdaj skupaj sestali. Torej vam vsi skupaj — Tony in Katie Oražen ter podpisani — izrekamo srčno zahvalo za ta vaš obisk. Frank Lukančič.

Piknik bratskega društva

Claridge, Pa. — V soboto dne 11. julija zvečer se bo pri Slovenskem narodnem domu v tej naselbini vršil piknik bratskega društva št. 2 SSPZ, pričetek ob 6. popoldne, pričetek godbe pa ob 8. uri. Igrali bodo izvrstni godbeniki, ki znajo igrati angleške in slovenske komade in bodo torej zadovoljili "stare in mlade". Veselični odbor pa bo skrbel, da vam ne bo ničesar drugega manjkalo.

Prosimo člane in druga društva ob blizu in daleč, da nam

Kandidate in programe imajo

Bojne linije za letošnje voilno vojno v Združenih državah so formirane.

Republikanski burbonci, ki reprezentirajo privatni kapitalizem, so si postavili za predsedniškega kandidata "farmarja" Landona, katerega jim je na krožniku prinesel multimilijonar Hearst, in za podpredsedniškega kandidata časnikarja Knoxa, katerega je vzgledil multimilijonar Hearst, za program so pa sprejeli čudno mešanico, ki nima repa ne glave. Ta mešanica je pesek v oči največjih zabitelev.

Demokratski liberalci, ki predstavljajo "new deal" ali reformirani kapitalizem (reformiran tako, da bo "volk sit in koza cela"), so ponovno nominirali predsednika Roosevelta. Glavna udarnica newdealskih demokratov v tej voilni borbi bo popularnost predsednika Roosevelta, ki je kot oseba res zelo liberalen in pošten mož — ampak pozabljeni ameriški delavci in farmerji potrebujejo veliko več kot pa dobre ljudi na čelu vlade. Newdealska platforma ali voilni program je v glavnem nadaljevanje "new deala".

Razboriti politični in socialni Mojzesi, ki niso zadovoljni z burbonskimi republikanci niti newdealskimi demokrati, so naznanili rojstvo nove stranke z imenom "Union party" in postavili progresivca Williama Lemkeja za svojega predsedniškega kandidata. Spisali so si tudi program, ki se suče v glavnem okoli — denarja. Kakor da je denar glavna korenina vsega!

Komunisti so se tudi zbrali v New Yorku in proklamirali, da največji sovražnik ameriškega delavskega razreda je burbonski "farmar" Landon in proti Landonu je treba letos namestiti najtežje topove. Toliko da niso komunisti naravnost povedali: Rajje Roosevelta kakor Landona! Komunistični kandidat za predsednika je Browder.

Socialisti so zborovali v Clevelandu v znamenju tragičnega razkola in že tretjič postavili Normana Thomasa za svojega kandidata. Del socialistov se je ocepil in formiral Socialdemokratsko federacijo; ta odecpej se nima kandidata in najbrže ga ne bo imel. Notranji boj je socialistično stranko grodo razmrevril in letos stopa v voilno borbo — slabša kakor kdaj prej v svoji zgodovini.

Tu je torej pet strank, pet programov in pet kandidatov. Pozabljeni ameriški ljudje — revni delavci in mali farmerji — so spet pozvani, da se razdele na pet taborov — na pet kandidatov. Pozabljeni ameriški ljudje metavati z blatom in kamenjem . . .

Kaj bodo reveli teh petero armad storili? Najmanjšega dvoma ni, da bodo storili eno od dvojeva: ostanejo na dežju ali pa stopijo z dežja pod kap! Druge poti ni toliko časa, dokler ogromna večina ameriških delavcev in malih farmerjev tava v strašni ignoranci — dokler ameriško delovno ljudstvo ni pripravljeno na revolucijo v svojih glavah!

Maksim Gorkij

Pred nekaj dnevi je sovjetska Rusija položila v grobnico v obzidju starodavnega Kremļa v Moskvi pepel svojega največjega novelista in dramatika.

Maksim Gorkij ali s pravim imenom Aleksij Maksimovič Pješkov (ruski pomen imena Gorkij je po naše Grenki) pa ni bil največji pisatelj za novo Rusijo, temveč za delavstvo vseh dežel in vseh narodov. Gorkij je pisal novele in drame, v katerih je risal in slikal grenko življenje delavske mase, celih štirideset let, torej dvajset let pred rusko revolucijo. Pisal je v časih, ko je bilo revolucionarno pisanje v Rusiji nevarno, toda Gorkij se ni ustrašil niti takrat, ko je po njem padala težka pest carjevih gonjačev.

Več ko dvajset let je Gorkij pisal v izgnanstvu socialistične novele in drame, katere je zavedno delavstvo prejevalo in tiskalo po vsem svetu, tudi na Slovenskem. Našim čitateljem so lahko znani Gorkijevi spisi, saj smo nedolgo tega ponatisnili v Prosveti njegov slaven socialni roman "Matj" in njegova socialna četrdejevanja "Na dnu" je bila predstavljana na naših diletantskih odrih.

Gorkij je bil nasproten boljševikom do revolucije, potem pa, ko se je vrnil v Rusijo po revoluciji, se je sprijaznil z boljševiki, ki so ga sijajno nagradili.

Mi ne vidimo v Gorkiju boljševika iz zadnjega časa. (Daje je zadnji list.)

Nemške bojne ladje na manevrih, ki so se vršili ob priliki proslave dvajsetletnice bitke ob Jutlandu.

Lz praktične medicine Obsevanje z radijem zoper vnetja V novejšem času so poskusili dognati, kaj bi učinkovala slabotna obsevanja z radijem na vnetja na koži. Z obližem sspann muhe so na koži povzročili mehurje. Ko jih preiskali, so ugotovili, da kaže njih vse na vse znake vnetja. Če so te mehurje pose obnavljali takoj s slabotnimi radijevimi žarki, so ostali mehurji izredno majhni ali pa sploh niso razvili. Zato upajo, da bodo vnetja na koži odpravljati s pomočjo radijevih žarkov.

Mišični krči — uvod v protin Po dolgoletnem opazovanju dunajške zdravnik dr. Vogla so mišični krči v velike številu primerov samo znanilci revmatične bolezni, ki so se pričele razvijati. Včasih se javljajo po več let pred samo boleznijo. Protin je kakor znano bolezen presnove, s primerno hrano jo je mogoče odpraviti, posebno če spremenimo način življenja tako, kakor se pojavijo njeni prvi znaki. Glede diete je treba povedati, da se moramo čuvati vseh beljakovin, ki tvorijo sečno kislino. Posebno škodljiva so živila, ki vsebujejo mnogo staničnih jeder, in to so predvsem živalski organi, kor jetra, obisti, možgani, a tudi kvas, ribe, kor slaniki, sardine, itd. Pri nagnjenju na protino se mora pacient tudi popolnoma odvedati alkoholu, ker se pojavljajo napadi občajno baš po pitju alkoholnih pijač. Tudi maščobni ekstrakti in diašv se je treba izogibati. Čim nastopijo torej mišični krči kot prvi znaki protine, je dobro, da se preusmerimo na hrano, ki bo vsebovala predvsem zelenjavo, sadje, močnate jedi, med, mleko. Kot pijačo so priporočljive posebno alkalčne mineralne vode. Grelec zoper nespečnost Kdor trpi za nespečnostjo, naj si v hladnem vremenu vzame ogrevalno steklenico v posteljo. Dobro je tudi, da popije, preden leže, posteljo, kozarec toplega mleka. To je za dober pomirjevalni pripomoček. Če postelja ni preblizu okna, tedaj pustimo to vedno mace odprto, pa se rajši bolje pokrijemo. Dob je pred odhodom v posteljo napraviti še nekoliko globokih dihalnih vaj.

Organiziranje tečajakov v Californiji Konferenca dala podlago za splošno poljedelsko unijo Stockton, Cal. — Zmaga poljedelskih delavcev v okolici Los Angelesa je dala novo pobudo za ponovno organiziranje poljedelskih delavcev v Californiji. Prav tako je dobro znamenje tudi "zgodovinska" konferenca poljedelskih in drugih delavskih organizacij, ki se je nedavno vršila v tem mestu in ustanovila Federacijo poljedelskih; konzervskih in pakirskih delavcev. Namen te federacije je, da spoji in organizira vse poljedelske delavce in delavce v konzervskih tovarnah "ter jih privede pod okrilje Ameriške delavske federacije." Pridružio se ji lahko tudi neodvisne unije. V njeni eksekutivi je sedem članov, ki zastopajo razne unije poljedelskih delavcev. Za začasnega predsednika je bil izbran I. Feinberg, podpredsednik krojaške unije ILGW in član eksekutive državne socialistične stranke, za tajnika pa Sam White, bivši upravitelj krojaške unije v San Franciscu. Konferenca se je udeležil tudi predsednik državne delavske federacije E. D. Vandeleur.

Organiziranje tečajakov v Californiji

Konferenca dala podlago za splošno poljedelsko unijo

Stockton, Cal. — Zmaga poljedelskih delavcev v okolici Los Angelesa je dala novo pobudo za ponovno organiziranje poljedelskih delavcev v Californiji.

Namen te federacije je, da spoji in organizira vse poljedelske delavce in delavce v konzervskih tovarnah "ter jih privede pod okrilje Ameriške delavske federacije."

Piknik bratskega društva Claridge, Pa. — V soboto dne 11. julija zvečer se bo pri Slovenskem narodnem domu v tej naselbini vršil piknik bratskega društva št. 2 SSPZ, pričetek ob 6. popoldne, pričetek godbe pa ob 8. uri.

Nemške bojne ladje na manevrih, ki so se vršili ob priliki proslave dvajsetletnice bitke ob Jutlandu.

Ogromno letališče pri Moskvi Sestnajst km od Moskve, v slikoviti okolici so začeli graditi zračno pristanišče, s katerim bodo lahko vsak dan odkrneli 720 potnikov, 40 ton blaga. Posebno polje bo tu določeno za mnogostevilne letalske sportne prireditve. Pravili bodo prostor za 200 do 300 tisoč avtomobilov in za parkiranje 15 do 20 tisoč avtomobilov.

Aretacije piketov Rockwood, Tenn. — Pet nadaljnjih piketov je bilo aretiranih pred tovarno Rockwood Hosiery kompanije pod obtožbo, da so grozili pasantom. Med aretiranimi je bila tudi neka 60-letna starka, ki je bila prijeta za drugič radi piketiranja. Stavka traja že dalj časa.

Aretacije piketov Rockwood, Tenn. — Pet nadaljnjih piketov je bilo aretiranih pred tovarno Rockwood Hosiery kompanije pod obtožbo, da so grozili pasantom.

Ogromno letališče pri Moskvi Sestnajst km od Moskve, v slikoviti okolici so začeli graditi zračno pristanišče, s katerim bodo lahko vsak dan odkrneli 720 potnikov, 40 ton blaga.

Aretacije piketov Rockwood, Tenn. — Pet nadaljnjih piketov je bilo aretiranih pred tovarno Rockwood Hosiery kompanije pod obtožbo, da so grozili pasantom.

Ogromno letališče pri Moskvi Sestnajst km od Moskve, v slikoviti okolici so začeli graditi zračno pristanišče, s katerim bodo lahko vsak dan odkrneli 720 potnikov, 40 ton blaga.

Aretacije piketov Rockwood, Tenn. — Pet nadaljnjih piketov je bilo aretiranih pred tovarno Rockwood Hosiery kompanije pod obtožbo, da so grozili pasantom.

Ogromno letališče pri Moskvi Sestnajst km od Moskve, v slikoviti okolici so začeli graditi zračno pristanišče, s katerim bodo lahko vsak dan odkrneli 720 potnikov, 40 ton blaga.

Aretacije piketov Rockwood, Tenn. — Pet nadaljnjih piketov je bilo aretiranih pred tovarno Rockwood Hosiery kompanije pod obtožbo, da so grozili pasantom.

Ogromno letališče pri Moskvi Sestnajst km od Moskve, v slikoviti okolici so začeli graditi zračno pristanišče, s katerim bodo lahko vsak dan odkrneli 720 potnikov, 40 ton blaga.

Aretacije piketov Rockwood, Tenn. — Pet nadaljnjih piketov je bilo aretiranih pred tovarno Rockwood Hosiery kompanije pod obtožbo, da so grozili pasantom.

Ogromno letališče pri Moskvi Sestnajst km od Moskve, v slikoviti okolici so začeli graditi zračno pristanišče, s katerim bodo lahko vsak dan odkrneli 720 potnikov, 40 ton blaga.

Vesti s Primorskega

MEZNA DELA V OBMEJ- NIH UTRDBAH IN NA- PRAVAH

morajo s tlako razširiti
vs občinska pota

Utrd-
delo so se z vračajočo spo-
tjo spet pričela. Z delom so
na Slatniku. Zaposlenih je
še malo delavcev, toda pri-
je novi dan za dnem v manj-
skupinah.

18. t.
Dne 18. t.
prijeli z deli za novo stra-
cesto, ki bo peljala od ob-
vazice Trate čez Viharše
Pri delu je zaposle-
nad 70 delavcev. Cesta bo
moderna po modernih predpi-
je namenjeno baje
40.000 kg cimenta. Na zgor-
strani ceste bo speljan ce-
ni kanal za vodo. Delo je
neka italijanska grad-
tvrdka, ki ga je izlicitala
100.000 lir. Z deli so pričeli
Lenskovec na Medvedjem br-
se pomikajo proti Tratom.
ceste teče deloma po sta-
tranci cesti, ki je svoja
Ildrijo z Vrhniko, deloma
cesta na novo trasirana in
metrov široka.

idriju
dveh
cesti, ki bosta vezali Idrjo
mejnimi vasi, in sicer prva
nad Idrjo do Zavrata
Gor do Osolinice. S tem iz-
navljanjem obmejnega cesa-
omrežja okrog Idrje bodo
pri najkrajšem času. V ne-
bližini meje bodo grad-
delo na teh cestah oddali
podjetjem, ki bodo
delu zaposlovala civilne de-
pri oddaljenejših delih na
cestah pa bodo zaposlili v po-
prijajajoče vojaštvo.

od obmejne naselbine
Gore do Idrje je že pri-
nudi za avtomobilski pro-
Na tej cesti so v letošnjem
rjari polagali v že prej
javne jarke dinamit. Ob ča-
ko so polagali dinamit, ni
mimo po cesti noben moški,
ne so bile tu nekatere
ke, ki pa so bile strogo opa-
ne in nadzirane, da ne bi
de videle.

drugi polovici tega
pa je bilo vzdolž meje v
pasu nad Idrjo opa-
navadno živahen promet.
je od 20 do 25 oficirjev,
pregledovali in ogledovali
in tozadavne naprave.
delo je, da so študirali nove

Idrijo
Ildrijo, maja 1936. — V nede-
ljo 17. maja je bila v Spodnji
Idriji maša zadržana za voja-
kom Ludvikom Kogejem. Ime-
novani Kogej je zbolel v Abesini-
ji in je na posledicah umrl.
Maši zadržani in ostalih cere-
monijam, ki jih fašisti prirejajo
ob takih priložnostih, je prisotvo-
val baje tudi goriški prefekt,
poleg vseh lokalnih oblasti, mili-
cije, fašističnih organizacij itd.
Prisotvovati so morali seveda
tudi rudarji, kolikor jih je še tu.
Po slovesnosti pa sta se peljala
mimo dva jugoslovanska moto-
ciklista in Italijani so kričali na-
nju in za njima: "Morte a Jugo-
slavia" — smrt Jugoslaviji. Ta-
ki in podobni izpadi so zlasti po-
gosti v zadnjem času, ko vidijo
priseljeni Italijani po afriški
"zmagi" posebno moč fašizma
in Italije in hočejo na vsak na-
čin meje italijanske države raz-
tegniti tudi daleč preko vse Slo-
venije.

Dve nesreči za vipavskega
kmeta
Gorica, maja 1936. — Pred
kratkim je v okolici Sempasa in
Oseka divjalo hudo neurje in to-

hotel in druga prenočišča tako
javiti policiji prihod vsakega
tujca zase in ne skupno zvečer
ali naslednje jutro. Iz Labinšči-
ne pa je prodrla vest, da so ta-
mošnje rudnike dejansko mili-
tarizirali. Kdor izostane pet dni
zaporedoma od dela, se bo sma-
tral za dezerterja. Takih vesti,
utemeljenih in neutemeljenih, je
čim dalje več. Oblasti pa ne sma-
trajo za potrebno, da bi jih spr-
vile v pravo luč. Ni izključeno,
da je v njihovem namenu us-
tvarjati tako razpoloženje.

Obmejni pas nad Črnim vrhom
strogo zastražen
Postojna, maja 1936. — Vsi
obmejni kraji so polni straž.
Največ jih pa opaziš, če potuješ
od Črnega vrha proti meji, zlasti
pa okrog obmejne vasi Godo-
vič je polno karabinerjev, mili-
cijskih, finančnih stražnikov
in morda še kakšne druge vrste
uniformirancev. Obmejne stra-
že imajo tudi dobro izvežba-
ne policijske pse, ki stalno kro-
žijo naokoli in iščejo nove žrtve.
Kdor potuje tukaj po cestah, se
sme ustavljati niti ne ozreti, pač
pa sme samo pred se gledati in
niti ne v občestne predele. Na to
pazijo posebno pri moških.

Tržačani se bojijo vojne
Trst, maja 1936 — Prebival-
stva se je polastilo veliko raz-
burjenje glede informacij, ki so
jih morali dati vojaškimi obla-
stem radi bivališč, kamor bi se
mogli preseliti v eventualni vojni.
Razburjenje, ki je ob tej
priliki nastalo, pa se ni nikakor
poleglo, temveč se je celo razši-
rilo in povečalo. V tem prime-
ru je na vsak način mišljena
vojna z Jugoslavijo. Po "konča-
ni" vojni v Abesiniji je splošno
mišljenje, da fašisti ne bodo kar
tako lahko odložili orožje, ne da
bi polkuzili kako novo "podjet-
je". Tudi "vojni duh" po precej
lahki abesinski aferi, pravijo, da
se ne bo tako lahko potolažil.
Tržačani so zelo nerazpoloženi
do vojne, ker so predvsem živeli
v neposredni bližini fronte v sve-
tovni vojni in ker stvar ne bi šla
nikakor tako lahko, kakor v A-
besiniji.

Morte a Jugoslavija
Idrija, maja 1936. — V nede-
ljo 17. maja je bila v Spodnji
Idriji maša zadržana za voja-
kom Ludvikom Kogejem. Ime-
novani Kogej je zbolel v Abesini-
ji in je na posledicah umrl.
Maši zadržani in ostalih cere-
monijam, ki jih fašisti prirejajo
ob takih priložnostih, je prisotvo-
val baje tudi goriški prefekt,
poleg vseh lokalnih oblasti, mili-
cije, fašističnih organizacij itd.
Prisotvovati so morali seveda
tudi rudarji, kolikor jih je še tu.
Po slovesnosti pa sta se peljala
mimo dva jugoslovanska moto-
ciklista in Italijani so kričali na-
nju in za njima: "Morte a Jugo-
slavia" — smrt Jugoslaviji. Ta-
ki in podobni izpadi so zlasti po-
gosti v zadnjem času, ko vidijo
priseljeni Italijani po afriški
"zmagi" posebno moč fašizma
in Italije in hočejo na vsak na-
čin meje italijanske države raz-
tegniti tudi daleč preko vse Slo-
venije.

Herbert Hoover, bivši predsednik
Združenih držav. Slika ga kaže,
ko govori pred delegati republi-
kanske konvencije v Clevelandu.

ca, ki je prišla izpod Čavna in
pokosila pridelke. Sedaj pa na-
povedujejo, da bo prišlo v iste
kraje vojaštvo na letne vaje. To
bo za našega kmeta za točo dru-
ga šiba božja, tako da mu za je-
sen, ko bo čas za pobiranje polj-
skih sadežev, ne bo ostalo po-
polnoma nič.

Obsojen na 26 mesecev ječe
Bovec, junija 1936. — Lansko
leto v avgustu, nekako istočas-
no kot je bil na meji pri Rato-
čah aretiran jugoslovanski dr-
žavljan Čopi (15. avgusta) je bil
na svojem domu aretiran Franc
Kraavanja, star 28 let iz Kala pri
Bovcu. Bil je odveden v goriške
zapore, od tu pa v Koper. Med
tem ko je bil Čopi na Božič 1936
poslan iz zaporov in predan ju-
goslovanskim oblastem, je bil
Kraavanja obsojen na 26 mesecev
ječe. O tej obsodbi ter kje se
Kraavanja nahaja ni delj časa
niče vedel, na to pa se je pred
kratkim oglašil iz turinskih za-
porov. Kraavanja je bil osumljen
antifašistične propagande in na
podlagi tega suma je bil tudi
aretiran ob neki priliki, ko je bi-
lo po Bovškem raztreseno vse-
polno letakov protifašistične in
protivatikanske vsebine in je bil
(najbrže tudi samo) na podlagi
tega suma obsojen na 26 mese-
cev ječe. Da je bil mučen in
maltretiran, se razume samo po
sebi.

65 oseb pred zaslišanjem
Bovec, junija 1936. — V Bov-
cu je bilo pred kratkim zasliš-
vanih 65 oseb. Vsi ti so morali v
karabinersko kasarno zaradi
vesti, ki se je širila po trgu in
okolici, da je neki domačin pade-
l v Afriki. Tri dni je trajalo to
zasliševanje, ubogi ljudje so mo-
rali letati in zanemarjati svoje
delo. Končno je prišlo tako da-
leč, da so ugotovili, kdo je to
vest vrgel na trg, in sicer je bil
tudi neki vojak-Italijan, ki se je
ponorčeval in tako s svojim no-
čevanjem zapletel vrsto ljudi v
neprilike in sitnosti, ki bi se, če
ne bi bil slučaj še dokaj srečno
končal, zaključilo s kakšnimi a-
retacijami in obsodbami, najmanj
pa s konfinciacijo!

Naši ljudje se vračajo iz konfi-
nciacije
Trst, junija 1936. — Koncem
meseca maja in v začetku me-
seca junija se je vrnilo iz konfi-
nciacij precej naših ljudi, vendar
poročila iz vseh krajev še niso
prispela, zato moremo navesti
samo za naslednje:
V Ajdovščino se je vrnil 26.
maja Stano Prosen, brivec po
poklicu, doma iz Ajdovščine.
Lansko leto v mesecu juniju je
bil poslan na otok Ventotene,
kamor je bil konfiniran za dobo
treh let.

Iz konfinciacije se je vrnil biv-
ši župnik v Sv. Križu pri Aj-
dovščini Srečko Reje, ki je bil v
letu 1934 konfiniran na pet let.
V Crni vrh je prišel bivši čr-
novrški župnik Filip Kavčič, ki
je bil v juniju 1934 konfiniran
od goriške konfinciacijske komisi-
je za dobo petih let in je bil po-
slan v Castel di Piana, prov. Pe-
rugia.

Dalje se je vrnil iz konfincia-
cije lazarist Martelanec iz Mirna
pri Gorici, ki je bil v mesecu fe-
bruarju leta 1935 poslan v konfi-
nciacijo za pet let.

V Trnavo pri Ilirski Bistrici se
je vrnil student Slavko Vičič, ki
je bil v začetku letošnjega leta
konfiniran v okolico Potenze za
2 leti.

Iz konfinciacije se je tudi vrnil

bivši šebreljski župan Anton
Reje, ki so ga oblasti zaradi su-
ma, da je odgovoren za primanj-
kljaj v večjem znesku, ki so ga
ugotovili pri šebreljski hranilni-
ci in posojilnici, pred kakim do-
brim mesecem poslale v konfina-
cijo za dobo treh let.

Anton Zadel, čevljar iz Ilirske
Bistrice, ki je bil v decembru le-
ta 1934 konfiniran za pet let, se
je vrnil domov in približno isto-
časno tudi komaj 20 letni Štem-
bergar, doma iz Vrbovega pri
Ilirski Bistrici, ki je bil obsojen
samo zaradi tega, ker se ni ho-
tel predvojaških vaj udeleževati
v predpisani uniformi.

V Koritnico pri Bovcu pa se
je vrnil po petih mesecih konfi-
nciacije Mlekuž Leopold.

Nekateri izmed navedenih so
se vrnili bolni in izčrpani, tako
da jim bodo še dolgo ostali zna-
ki prestane kazni.

Lampe Ivan iz Črnega vrha spel
doma
Hotedrčica, junija 1936. — Kot
poročajo iz Črnega vrha, se je
tjakaj vrnil zadnji teden v me-
secu maju 60 letni Lampe Ivan,
ulgo Hladnik iz Črnega vrha.
Lampe je naredil vso dolgo pot
preiskovalnega zapora skupno z
"obsojenim Pivkom, bil po obsod-
bi poslan domov, a po nekaj te-
dnih ponovno aretiran in odveden
v goriške zapore. Koncem maja
se je vrnil spet domov, vpraša-
nje je le, za koliko časa ga bo-
do pustili na miru.

Bojkot davi indu-
strije v Nemčiji
Velik padec izvoza svil-
nega blaga

Hamburg, Nemačija. — (TIS)
— Svetovni bojkot nacijskih iz-
delkov je močno omajal ekonom-
sko strukturo Nemčije. Iz poro-
čila, ki ga je objavilo nacijsko
časopisje, je razvidno, da je iz-
voz svilnega in baržunastega bla-
ga padel 60 odstotkov, odkar je
Hitler na krmilu Nemčije. Celo
"Frankfurter Zeitung", naj-
vplivnejši gospodarski list v
Nemčiji, piše, "da so se nekateri
virji zunanje trgovine, ki so pri-
nesli veliko denarja nemškimi
industrijam, posušili."

Nacijska Nemčija se zaveda
posledice bojkota in se jim skuša
izogniti na razne načine. Blago,
ki ga pošilja v tujezemstvo, zlasti
pa v anglosaške države, nosi
znaniko "zunanje", ne pa "izde-
lano v Nemčiji". Ljudje, ki ku-
pujejo zunanje izdelke, morajo
biti zelo previdni, če hočejo, da
bo bojkot proti nacijskemu bla-
gu učinkovit.

Ekonomski situacija je postala
že tako obupna, da nemško
časopisje odprto naznanja, da bo
napelo vse sile, da bodo nemške
industrije lahko poplavile zuna-
nja tržišča z nacijskim blagom.
Zniževale bodo cene ter jih pot-
isnile na točko, ki bo onemogo-
čila vsako konkurenco. To bodo
seveda storili na račun delavskih
mezd, kar je nadaljnji vzrok, ki
upravičuje bojkotiranje izdelkov
nacijske Nemčije.

Nacijske brutalnosti in perse-
kucije delavcev so izzvale sve-
tovno bojkotiranje nemškega
blaga, kar se je izkazalo za učink-
ovito orožje proti Hitlerjevemu
režimu.

"Sinovi volkulje," člani mladinske fašistične organizacije v Italiji, v pohodu.

Zborovanje 'pozab- ljene generacije'

Ameriška mladina bo razpravljala o me- leni bodočnosti

Cleveland. — (FP) — V istem
avditoriju, kjer je zadnjič se-
nilni Herbert Hoover "hvalil
Boga" za predpotopno vrhovno
sodišče, ki je napravilo križ čez
vse kongresne poskuse za reše-
vanje socialnih problemov de-
žele, se bo prve dni julija zbralo
3000 zastopnikov od 1500 mla-
dinskih organizacij, v katere
spada 2,500,000 mladih ljudi —
"pozabljene generacije".

Ti delegatje bodo tvorili tre-
tji ameriški mladinski kongres.
Kakor pravi njegov predsednik
William W. Hinckley, "bodo dis-
kutirali o vitalnih problemih,
pred katerimi se nahaja ameriš-
ka mladina. Odobrili bodo spe-
cifični program za izboljšanje
težkega ekonomskega stanja mi-
lijonov mladih ljudi in za podvig
socialnega, vzgojnega in kultur-
nega nivoja ameriške mladine."

Na govorniškem programu je
dolga lista govornikov, ki bodo
razen nekaj izjem vsi odgovorni
funkcionarji važnejših organiza-
cij, ki sodelujejo v tem mladins-
kem gibanju. Poleg ohjškega
kongresnika S. O. Younga in
mladega zavorca Angela Her-
dona, nad katerimi viš dolgo-
letna ječa radi organiziranja
brezposelnih v Alabami, bodo
nastopili sledeči govorniki:

Hayse Bell, tajnik Metodistič-
nega mladinskega sveta; Rose
Troiano, načelnica industrijske
ga sveta YWCA; Martin Har-
vey, predsednik Krščanske mla-
dinske konference; Edward Mi-
tchel, predsednik mladinske sek-
cije Unije najemniških farmar-
jev na jugu; Marion Canol od
sekcije profesionistov YWCA;
George Edwards, predsednik A-
meriške študentske unije; Ed-
ward E. Strong od Zamorskega
mladinskega kongresa, Waldo
McNutt, vodja zveze brezposel-
nih v Kansasu; Ben Fischer, taj-
nik Socialistične mladinske lige,
Gil Green, tajnik Komunistične
mladinske lige, in Morris Fine,
delegat prošle konvencije Ame-
riške delavske federacije.

Na programu je tudi razpra-
va o predmetu: "Kaj moja stranka
nudi ameriški mladini" in
razprava o Benson-Amlejevem
mladinskem osnutku za vladno
pomoč brezposelni mladini, ki
žel priti do višje izobrazbe ali
poklica.

Hochman imeno- van za predsednika

delavske šole
Katonah, N. J. — Julius Hoch-
man, podpredsednik Intl. Ladies
Garment Workers unije, je bil
izbran za predsednika delavske-
ga učilišča Brookwood. Nasledil
je socialistični J. H. Maurerja.

Padec vrednosti ameriških farm

Washington, D. C. — Na ba-
zi podatkov, katere je zbral fe-
deralni cenzenzi biro, je vred-
nost ameriških farm padla eno
tretjino od l. 1930. Mnogi far-
marji imajo večje dolgeve ka-
kor je vrednost zemlje, ki jo po-
sedujejo.

Ali ste naročeni na dnevnik
'Prosveta'? Podpišite svoj list!

Demokracija na pohodu v sovjetski Rusiji

(Nadaljevanje s 1. strani.)
Vrhovna oblast bo po novi u-
stavi vrhovni svet ali parlam-
ent, ki bo sestojal iz dveh zborov.
Eno zbornico bodo tvorili
poslanci, ki bodo izvoljeni pri
splošnih volitvah — po eden na
vsakih 300,000 prebivalstva.
Druga zbornica bo organizirana
sledeče: po deset zastopnikov
iz vsake federalne republike, po
pet iz vsake avtonomne republi-
ke in po dva iz vsakega avtono-
mnega distrikta. Vrhovni so-
svet (parlament) bo zasedal dva-
krat na leto, vsakokrat po dva
mesece. Izvoljen je za štiri leta.
Vrhovni svet izvoli tudi svet
ljudskih komisarjev (kabinet).
Ljudska (nižja) sodišča bodo iz-
voljena po ljudstvu, višja sodi-
šča po sovjetih.

Število federalnih republik je
zvišano na 11, in sicer: ruska,
beloruska, turkomanska, uzbek-
kijska, tajkiska, karakstanska,
kirgizanska, azerbajdžanska, ge-
orgijska in ukrajinska.

Demokratije se ponašajo z uspehi

Kovači platforme igno- rirali apel farmških najemnikov

Philadelphia, Pa. — (FP) —
Demokratska stranka se bo dr-
žala srednje poti v volilni kam-
panji. Gledala bo, da ne bo stopi-
la na prste ekonomskim vladar-
jem Amerike na eni strani, na
drugi pa se bo trudila, da obdr-
ži naklonjenost "pozabljenih lu-
di," ki bi lahko uskočili v tabor
Lemke - Coughlinove politične
kombinacije, ki je ustanovila
"tretjo" stranko.

Govora senatorjev Berkeleyja
in Robinsona sta vsebovala sla-
vospeve Rooseveltovi admini-
straciji. Poveljevala sta uspehe,
ki jih je dosegla, toda realnosti
se nista dotaknila.

"Demokratska stranka je za-
govornica civilnih svobodščin,"
je grmel senator Robinson iz Ar-
kansasa in vodja demokratske
večine v senatu. Nekaj ur prej
je policija v njegovi državi na-
skočila in razgnala skupino de-
monstrantov, ki so protestirali
proti teroriziranju farmških na-
jemnikov in poljedelskih delav-
cev, ki so zastavljali za zvišanje
mezd na \$1.50 na dan, in prete-
panju organizatorjev.

H. L. Mitchell, tajnik South-
ern Tenant Farmers unije, je na-
letel na gluha ušesa, ko je a-
peliral na člane resolucijskega
odseka demokratske stranke,
naj se izrečejo za zaščito farm-
ških najemnikov, katere lastni-
ki bombažnih plantaž na jugu
drže v peonazi.

Kakor vse kaže, bo demokra-
tska stranka ignorirala pereče
probleme v volilni kampanji.
"Pozabljeni ljudje," katerih gla-
sove je iskal Roosevelt v zadnji
predsedniški kampanji, bodo o-
stali pozabljeni.

V zvezi s konvencijo je značil-
no dejstvo, da je general Hugh
S. Johnson, ki je kot načelnik
administracije NRA grmel, da
je dolžnost vlade ščititi delavce
pred izkoriščanjem, prav takrat,
ko je na konvenciji kipel na
vdušenje za Roosevelta, postal
pravni svetovalec RCA-Victor
Mfg. Co. v Camden, N. J., da ji
pomaga zatreti stavko 10,000
delavcev, ki so šli v boj za pri-
znanje unije in zvišanje mezd.

"200 rodbin"

(Moč finančnega kapitala v Franciji.)

Pri nas se je pred leti mnogo
govorilo in pisalo o beograjskih
poročih, ki da obvladajo vse
srbsko življenje. V Franciji je
pa postala v zadnjem volilnem
boju glavna bojna parola: 200
rodbin vlada Franciji! Ta boj-
na parola ljudske fronte je po-
stala izredno popularna, ker
propaganda in agitacija ata na-
zorno pokazali, proti komu se
obrača boj francoske delovne-
ga ljudstva. Konkretna številka,
konkretna imena, nobenih sploš-
nih pojmov kakor n. pr. kapita-
lizem, pod katerim si navaden
človek nič živga ne predstavlja.
Socialisti so razdelili Francozom
teh 200 imen, o katerih doslej
človek ni vedel, kakšno moč ima-
jo v francoski republikli. Sociali-
sti so odrgnili zastorje.

Kdo so teh 200 družin? Gospo-
darska struktura Francije je
že od nekdanjega zela individu-
alistične (osebne) poteze, dr-
žavi sami ne pripada skoro nič,
niti Banque de France, oficial-
na narodna banka Francije, u-
stanovljena pod Napoleonom.
Pravila francoske narodne ban-
ke pravijo sicer, da naj ta de-
narni zavod služi splošnim, jav-
nim interesom, da pa je svobod-
en v svojem poslovanju in v
svojih sklepih. No, in v tej ban-
ki ima glavno besedo baš tistih
200 rodbin, proti katerim se je
obrnil ves agitacijski bojni po-
hod strank ljudske fronte. Teh
200 familij poseduje hkrati vse
velike truste in konkerne Fran-
cije. Torej, trdi propaganda,
Banque de France je bila doslej
pravzaprav denarni zavod 200
milijardarjev in milijonarjev, ki
s pomočjo tega mogočnega apa-
rata obvladajo Francijo, ne da
bi pri tem gledali na koristi dr-
žave in naroda.

Teh 200 družin, to so gospo-
darji težke industrije, to so bra-
tje de Wendel, Schneider-Creu-
zet, Dollfus, Dupont; teh 200
rodbin, to so lastniki petrolej-
skih družb in avtomobilske in-
dustrije: Bonnet, Renault,
Schlumberger, Rotschild, Delau-
nay, Peugeot, Dreu; teh 200 fa-
milij, to so gospodarji fran-
coskih železnic, pariškega metra
(podzemne železnice), telefona,
plinarn in elektrarn — vsa ta
prometna sredstva v Franciji
niso v rokah države, temveč v
posestih teh 200 družin. In po
vsem francoskem gospodarstvu
arejujemo istih 200 imen. 200
družin ima tisoče direktorskih in
delničarskih mest, velike dne-
vnike in časopise.

S tem pa je doslej teh 200 fa-
milij odločilno vplivalo tudi na
francosko politično življenje.
Teh 200 magnatov je bilo ude-
leženih tudi pri vseh velikih ko-
rupcijskih škandalih od Oustri-
ca, Hanana, Citroena do Stavi-
skega. Njihove banke so dajale
velike kredite avindlarjem in
špekulantom.

Teh 200 familij je financiralo
tudi fašistični pokret "Ognjenih
križev", za katere se je tako na-
vduševal svoj čas tudi "Slove-
nec", in pripravljalo fašistično
diktaturo, ki bi bila v resnici
diktatura teh med seboj zveza-
nih 200 družin. Socialisti so svo-
je tozadavne trditve podkrepili
s točnimi številkami in to od-
kritje je najbolj užgalo vse
Francoze, ki so proti vsaki dik-
taturi, posebno pa proti taki.

To je odločilo volilni boj. Boj
proti 200 magnatom bo pa tudi
odločil usodo leve vlade v Fran-
ciji, ker vsi Francozi pričakuje-
jo od nje, da bo napravila konec
umetni nadvladi 200 denarnih
mogotcev. — D. P.

Herbert Hoover, bivši predsednik Združenih držav. Slika ga kaže, ko govori pred delegati republi-
kanske konvencije v Clevelandu.

KNUT HAMSUN:

GLAD

Poslovenil FRAN ALBRECHT

Ampak jaz sem hipoma obstal. Moral sem biti neverjetno suh. In oči so mi bile na poti nazaj v glavo. Kakšen sem moral biti prav za prav? Bilo je pa vendar tudi, da bi se človek vdrl v zemljo, ko se je moral dati pri živem telesu tako izdelati od stradanja? Začutil sem, kako je še enkrat vzbruhnila v meni besnost, poslednje vzplapolanje, mišični drget. Bog te vari, takšen obraz, kajne? Tako sem torej nosil na svojih plečih glavo, kakršne ni bilo v celih deželi, dvoje pesti, ki bi — odpusti mi, oče — zmlele lahko v prah poljubnega postreška — in s tem sredi Kristijanije preganjal lakoto, da je bilo feji! Jeli tičal v tem kak smisel in razum? Noč in dan sem bil robotal kakor konj, oči sem si izstredil iz lobanje in razum izstradal iz glave — in kaj za vraga sem imel od tega? Celu poulične deklinje so hotele biti proste pogleda name. Zdaj pa vjelja reči: stoj — razumeš, — stoj, jaši me satan ...

Z vztrajno rastočo besnostjo, skrtanjem z zobmi in v zavesti svoje izčrpanosti, med solzami in kletvami, sem divjal še dalje, ne da bi se brigal za mimosoidce. Prišel sem se zopet mučiti, se zaletaval z glavo ob svetilniške drogeve, si zasekaval z nohti globoko v roke, ugriznil se v blaznosti v jezik, ako ni dovolj razločno spregovoril in sem se kot brezumnež vsakokrat zasmeljal, ako je posebno močno zabolelo.

"Da, ampak kaj naj pričnem?" sem se vprašal nazadnje. Pri tem sem udaril parkrat z ного in ponovil: Kaj naj pričnem?

V tem hipu je prišel mimo človek in pripomnil smehljaje:

"Pojdite in dajte se zapreti!"

Gledal sem za njim. Bil je eden naših znanih ženskih zdravnikov, "vojvoda" imenovan. Niti ta ni umel mojega stanja, mož, ki sem ga poznal, ki sem mu bil že stianil roko. Pomiril sem se. Da, bil sem blazen, saj je imel prav. Čutil sem blaznost v krvi, čutil kako mi je plala skozi lobanjo. Tako torej naj se konča z mano? Da, da! Prišel sem zopet svojo počasno, žalostno pot! Tu torej naj pristanem?

Namah sem stal zopet tiho. A ne zapreti! sem rekel, tega ne! In bil sem malone hripav od groze. Prosil in prosjal sem kar v zrak, da bi me vsaj ne zaprli. Potem bi spet prišel na rotovž in bil zaprt v temno celico, v kateri ni bilo niti najrahljšega svita luči. Le tega ne! Saj je bilo vendar še drugih izhodov, ki jih nisem bil poskušil. Poskusiti sem jih hotel! hotel biti tako priden, si dati časa za to in neumorno iti od hiše do hiše. Tu je bil na priliko še trgovec z muzikalijami Elaler, pri katerem še niti nisem bil. Nekaj, vsaj nekaj se bo že kako našlo ... Tako sem si govoril in jedva da nisem jokal od ginjenosti. Le ne biti zaprt!

Elaler? Ali je bilo to nemara prst od zgoraj? Njegovo ime mi je prišlo na um brez povoda, stanoval pa je tako daleč proč; pokazati pa sem ga hotel vsoeno; saj lahko grem počas in se kdaj medpotoma odpočijem. Poznal sem pot; v dobrih časih sem bil često pri njem in kupil dosti not. Ali naj bi ga prosil za pol krone? To bi ga nemara ženiralo; torej moram še zahtevati celo.

Stopil sem v prodajalno in vprašal po šefu; pokazali so mi v njegovo pisarno. Tam je sedel mož, zastaven, po najnovejši modi oblečen, in pregledoval račune.

Izjeljal sem nekakšno opravičilo in izustil svojo prošnjo. Prisljen, da se v stiski obrnem nanj ... bi takoj v doglednem času vrnil ... tako; ko prejmem honorar za svoje časniške članke ... izkazal bi mi tako veliko dobroto.

Še ko sem govoril, se je spet obrnil k svojemu pultu in nadaljeval s svojim delom. Ko sem bil pri kraju, se je postrani ozrl k meni, zmaljal s svojo lepo glavo in rekel "ne". Samo ne. Nobenega pojasnila. Ne besede.

Kolena so se mi silovito zmajala, moral sem se nasloniti ob malo omaro. Hotel sem poskusiti še enkrat. Čemu pa mi je prišlo na um baš njegovo ime, ko sem bil daleč tam v mestu? Začutil sem par zbudiljavev in levi strani in jel sem se potiti. Hm! Resnično da sem že zelo propal, sem dejal, in žalibog tudi precej bolan; gotovo bi mu že v nekaj dneh vrnil. Ako bi ne hotel biti tako dober?

"Dragi moj, zakaj pa prihajate ravno k meni?" je rekel. "Saj ste mi popoln neznanec, kar pali ste z ulice. Pojdite vendar v uredništvo, kjer vas pozna."

"Samo za noč, ta večer!" sem rekel. "Uredništvo je že zaprto in jaz sem tako grozansko lačen."

Neprestano je zmaljeval z glavo, zmaljeval še, ko sem že držal roko na kljuki.

"Adijo!" sem dejal.

Torej ni bil prst od zgoraj, sem pomislil in se nasmehnili gorjupo; tako visoko bi tudi jaz pokazal, ako bi prišlo na to. Iz predmestja sem se vlačil v predmestje in se tu le pa tam odpočil kje na hišemem pragu. Ko bi me vsaj ne zaprli! Bojazan pred celico me je zasledovala ves čas, mi ni dala prav nič miru; vsakokrat, ko sem opazil stražnika na svoji poti, sem se spazil v stransko ulico, da bi se izognil srečanju z njim. Naštetimo zdaj sto korakov, sem rekel, in poskusimo potem znova svojo srečo! Enkrat se mora vendar posrečiti ...

Bila je majhna trgovinica s sukanecem, prodajalnica, v kateri še nisem bil nikoli prej. Za pultom en sam človek, v ozadju kontor s porcelanastim obeskom na vratih, polno nabiti regali in deske v dolgih vrstah. Počakal sem, dokler ni zadnja odjemalka zapustila trgovine, mlada dama z jamicami v lilih. Kako srečna je bila videti! Jaz, s svojo zaponko na suknji, še poskusil nisem, da bi napravil nanjo kak vtis, marveč sem se okrenil in prašal se mi dvigale v tihem ihtenju.

"Kaj želite?" je vprašal služabnik.

"Ali je šef doma?" sem dejal.

"Napravil je turo v gore," je odgovoril. "Ali želite kaj posebnega?"

"Samo par vinarjev, da si kupim jesti," sem rekel in se poskusil nasmehniti, "lačen sem in niti vinarja nimam."

"Potem ste prav tako bogati kakor jaz," je odvrnil in urejal svoje nitke sukanca.

"Oh, nikar me ne odbijte — ne storite tega!" sem rekel in čutil, kako je ledenelo moje telo.

"Zares, skoro mrtev sem od stradanja; že mnogo dni nisem ničesar jedel."

Z vso resnobo, ne da bi zinil besedico, je pričel obratati on svoje žepke drugega za drugim. Ako nemara ne verujem njegovim besedam, kaj?

"Samo pet vinarjev? V par dneh vam jih dam deset za to."

"Dragi moj, ali me hočete nemara zapeljati, da bi ukradel iz blagajne?" je vprašal nestržno.

"Da," sem rekel, "da, vzemite pet vinarjev iz blagajne."

"To pa niste našli na pravega," je končal s pristavkom: "In zraven bi vam rad še povedal, da mi je zdaj dovolj te zgodbe."

Bolan od glada in žareč od sramu, sem se splazil ven. Zaradi beraške kosti sem bil postal pes in je vendar nisem dobil. Ne, zdaj se je moralo končati! Res sem padel že vse pregloboko.

(Dalje prihodnja.)

Albert Jean:

Vračilo

Ko je sobarica v Eden-Palace-u odgrnila zavese ter odšla, se je Manonka Sarlinova zehaje nasonila s komolcem na svoje vzglavje.

Na pripostelnjaku je stala kopicica dnevnikov in pisem med jutrnimi prepečenci in čajnikom.

Manonka je malomarno potr-gala ovoje. Med dopisi je bilo največ računov. Mlada ženska jih je brezbržljivo pometala na odejo iz rdečega satina. Nato si je našla vročega čaja v skodelico s hotelskimi začasnimi in razgrnila krajevni dnevnik, dišeč po vlažnem papiru in mastnem črnilu. Brez naglice je Manonka pregledala poslednje nočne brzojavke. Zatem je pozorneje prebrala družabne stolpce in reklamne odmeve. Na koncu pa je preštudirala male oglase, ki so se na zadnji strani kopicili kakor pravilni predelki v kolombariju. (Podzemsko pokopališče z vdolbinami za pepelnice.—Op. prev.)

Eden njih je mahoma obrnil nase njeno pozornost po svoji nenavadni vsebini:

"Baron pl. Indals pozdravlja neznanega posetnika, ki se je v noči od torka na sredo pritho-

tapil v njegovo sobo v Eden-Palace-u ter mu zmaknil njegovo denarnico. A prav hvaležen bi bil dotični osebi, če bi blagovolila vrniti mu miniaturo, shranjeno v notranjem žepu te denarnice. Ta ženska slika nima sama na sebi nobene trgovske vrednosti, pač pa pomeni baronu pl. Indalsu predragocen spomin, ki bi mu ga bilo prav težko pogrešati."

Manonka je trikrat prečitala zanimivo opozorilo. Potem se je na mah odločila, skočila iz postelje, nataknila haljo, zaklenila vrata in stopila proti stenski omarici, kamor je vsak večer spravljala svoje bisere. Odklenila jo je in debela listnica iz tulenove kože se je prikazala na izbranih bisernih in približnih draguljih.

Manonka je nekaj sekund omahovala. Potem je pričela brskati po usnjatem žepku in potegnila iz njega portret mlade žene, precej dobro naslikan na jajčasto slonovo kost.

Ako neke ženske izvaja obrt "hotelske miši", ni še potreba, da bi bile čisto brez nežnega čustva. In baron d'Indals je s svojim romantičnim, izrednim oglašom znal tatico v srce ganiti.

Ko se je Manonka dobro preverila, da zadevna miniaturo res nima druge cene kakor nežen spominek, se je odločila vrniti njegov zaklad. Prostočasni geo-

metri zagotavljajo, da je najkrajša pot od ene točke do druge — premica. Manonka je bila z iskustvom overoverila vso ničevost tega osnovnega načela. In v svojem primeru je vedela, da najgotoveje dospe v baronovo sobo, če se zmuzne v perličnico, kjer po dvajseti uri ne bo žive duše več; od onod mora na železno stopnišče, potem po krožnem mostovžu in se spretno splaziti do okna, katero je g. Indals po neprevidnosti pustil priprto ne glede na mrz.

Cez dan se je sprehajala ob morju, potem v hotelskem baru malo obedovala, napisala nekaj pisem, resno stala v kazini ob igralnih mizah, to je bilo vse.

Storila se je noč, ozaljšana z zvezdami in žarnicami, sredozemska noč, ki diši po rožah in soli, ki jo poživlja mrmranje valov ob palačah in vilah.

Manonka je nestržno čakala ugodnega trenutka: tiste prazne ure med koncem večerje in povratkom iz gledališč. Potem se je preverila, da ključ ob baronove sobe visi na hotelski tabli, si oblekla črni krog in obula proževinaste čevlječke, to je bila njena delavska oprava, pa je krenila proti perličnici po dolgih opustelih hotelskih hodnikih. Malo jo je tiščalo v grlo, ko je odrinila krili priprtega okna ter stopila v temno sobo, kjer si je po-

svetila z žepno električno svetilko.

Popolna tišina v ozki čumnati s pohištvo iz mahagonovine in rdečega žameta jo je pomirila in z jasno zavestjo o svoji veliki npravstveni vrednosti je položila silično na lesen kamin.

"Stoj!"

Rezko se je posvetilo po kopalnici, da je neprevidna kar občitala.

"Roke kvišku!"

Besna od jeze je to storila, kajti možki v fraku je držal dva metra od nje kratko cev samodejne pištole, kar je dajalo poseben poudarek njegovemu suhoparnemu okazu.

Baron d'Indals je nekaj sekund strmo meril z očmi drobno žensčino bledega lica, ki jo je imel docela v oblasti spričo svojega orožja. Potem je s trdim glasom izjavil:

"Kadar človek opravlja vašo službo, dušica, ne sme mešati čustva v posle."

Manonka si je grizla ustnice. Toda skoro takoj se je osvobodila: "Prav imate! Po neumnem sem se dala vjeti. Nauk je dober. V bodoče se ne dam več speljati na led."

In ker je baron molčal, je vnela:

"Dajte no, požurite se! Hitro telefonirajte policiji. Da bo prej v kraju!"

"Ampak najprej: kje je portret?" je odvrnil baron, ne da bi bil povešal orožje.

"Na kaminu."

G. Indals je napravil dva koraka naprej, prijel jajčasto slonovo kost, jo prezirno spustil na preprogo in jo pohodil.

Manonka je pri tej priči osupnila.

"Ampak čujte, kaj pa vam je, kaj vas je pičilo?"

"Svoje razmišljanje si lahko prihranite!"

"Torej vam ni za ta portret?"

"Čisto nič."

"Zakaj pa ste potem dali tisti oglas v dnevnik? In čemu ste me zvalili semkaj?"

"Spoznati sem vas želel."

"Da bi me ovadili redarstvu?"

"Ne! Da bi delal z vami!"

In gospod Indals je shranil samokres v žep in razlagal:

"Sunili ste mi listnico ono noč, ne da bi me bili zbudili. In Bog ve, ali imam rahlo spanje! ... To je lepo čelo, prav lepo čelo! Jaz poznam take reči! ... Ker delam tudi jaz tako kakor vi, sem si dejal: če se združiva, bo to sijajen parček ... A ker nisem vedel, kdo ste, sem si izmislil tisto zvijačo z oglasom. Take stvari se trikrat od štirih obnesejo, kadar je tat ženska ... No, zdaj pa, če vam je prav: vsak pol? ... Poznam starega Angleža, ki živi sam v "Kalifornijski villi" in ki ima znamenito zbirko bisero ..."

D. A.

Ljubljena žena

Dva zakonca sta se selila v Ameriko. Preden so ju spustili v obljubljeno deželo, je menil uradnik, ki je pregledoval potne liste:

"Vaš potni list utegne biti že v redu — a kako boste dokazali, da je ta dama res vaša žena?"

"Ljubi moj gospod," je odgovoril zakonec, "če mi dokažete, da ni, vam pri priči plačam deset funtov!"

Prisebnost

Dama: "Pravite, da je tole čista volna? Tega res ne razumem: zakaj je pa na listku zapisano 'bombaž'?"

Prodajalec: "Dovolite, gospa, listek je samo zato, da molje preslepi!"

Dobra kupčija

"Vaša srečka bo zadela sto ti-soč!" je prerokovala vedežvalka.

"Imenitno!" je vzklilnil utehe potrebnaj gospod, "Prodajam vam jo za polovico!"

Vprašanja in odgovori

Mala Dora je bila s svojim očetom po Tivoliju in venomer kaj izpraševala. Hotela je na primer vedeti, zakaj ptički žvr-gole in zakaj pozimi drevesa ne pozebejo, ko so vendar tako gola. Očetu je naposled zmanjkalo potrpežljivosti in nejevoljno je vzklilnil:

"Če me boš še kakšno reč vprašala, dobiš klofuto — si ališala?"

"Zakaj, očka?" je nedolžno vprašala Dora.

V. G. Calderon:

Bratje iz pragozda

Povest iz peruanskih gozdov.

V pragozdu človeka, ki se je pokazal moža, nikar ne izprašuj, če se ni morda spril s pravico v svoji domovini, če se ni morda čisto brez sleherne udobnosti, z verigami na nogah, pripeljan v novi del sveta, da bi v Guyani kamenje tolkel, odkoder je nekoga dne pobegnil v goščave ob Amaconki.

V vseh kočljivih položajih — če je bilo treba med točo zastrupljenih indijanskih puščic prebresti reko, ali pa ko si je na levo, kamor ga je pičila kača, nasul smodnika in ga zažgal — je Smith pokazal, da je cel mož. Zato tudi nisem bil radoveden, kaj je prej počel, preden sva se seznanila na brodu, ko je drvel po kipečem Maranonu v gotovo smrt. Brez besede je pobil na tla izdajalskega Indijanca, ki je hotel brod spraviti v deroči tok, ki bi ga bil razbil ob čereh. Nato je zgrabil vesla tako varno kakor star oksfordski dijak in spret-no naju je prebrodil skozi usodne brzice. Nato je, čisto oblečen, mirno skočil v vodo, da reši psa, ki je s Indijancem vred zletel s broda. Mož, ki je svojega psa tako rad imel, se mi zares ni zdel nevaren.

Odtlej sem ga vzel v službo. Prav dobro sva se razumela, skoro brez besed. Bil je že po naravi molčec, kot pristen Anglež se pa ni mogel tudi nikoli odločiti, da bi bil govoril drug jezik razen materinščine. Škoda zanj, končal je prav strahovito.

Že dva dni sva si brez vode, brez živeža s sekirami krčila pot skozi goščavo, ki nam je s svojim somrakom in nočnimi odločiti, da bi bil govoril drug jezik razen materinščine. Škoda zanj, končal je prav strahovito.

Ze dva dni sva si brez vode, brez živeža s sekirami krčila pot skozi goščavo, ki nam je s svojim somrakom in nočnimi odločiti, da bi bil govoril drug jezik razen materinščine. Škoda zanj, končal je prav strahovito.

Zdi se mi, da je bil zadnjič še pri čisti zavesti, ko mi je pomolil browning in čisto rdeč v lice, kakor da ga je sram, dejal v čudni mešanici angleščine in španščine:

"Če bi se to zgodilo, me boste končali, kajne? ... All rikht!"

Komaj sva našla pripravno taborišče za noč, je zahteval naj mu dam, kar nama je še ostalo žganja, kuhanega iz sladkornega trsa. Čisto zlepa sem pripomnil, da žganje za njegovo stanje ni prav dobro. Zabodel je svoje s krvjo podplute oči vame in začel ... renčati, tiho renčati, kakor stekli pes. Tisti hip je skočil vame. Iz peničih ust so mu lile rumene slinice, dočim so mu zobje šklepetali kakor v hudi mrzlici! Boj je bil kratek. Ko sem ga privezal na drevo, nisem našel poguma, da izpolnim obljubo.

Kaj naj storim? Ah naj ga takoj ustrelim, ali ga pa živega prepustim divjim zverem? Prišle so strahotne ure. Steklost ga je popadla prav popolnoma. Že je postal zver, žile so mu v nadčloveških naporih nabrekli, in ko je tulil, mu je jezik visel daleč iz ust, obraz je bil pa siličen obličju roparske zveri, ki se je vjela v past. Zdaj je že lajaj ...

Tedaj sem v ti peklenski noči, ki je bila strašnejša od same smrti, zagledal, kako so pričeli temni obrisi švigati vse vprek in šele po dolgem času sem spoznal, da to niso Indijanci.

Ker so jih divji kriki privabili, so prišle iz goščave opice pomagat temu nezavestnemu, pobesnelemu bratu, ki je tulil z glasom, v katerem ni bilo že nič več človeškega. Sprva so se obotavljale, kasneje so pa obkrožile Smitha, se stiskale k njemu in mu odgovarjale s

Oddelek kantonskega vojaštva (južna Kitajska) paradira ulicah Kantonu. Vlada južne Kitajske je mobilizirala odpor japonskim militarizmom.

kretnjami, ki se mi je zdelo, da izražajo obup.

Bila je to tudi nekakšna govornica, nekakšna govornica očividnega sočustvovanja, ki je veljalo njemu, palemu človeku, ki se je spet združil s svojimi divjimi brati v pragozdu. Opice so vse naenkrat klepetale nekaj nežnega, nekaj milega — kako naj to povem? — nekaj, kar se mi je zdelo kot nekakšna prijateljska govornica, da mi je kar ledeno prihajalo po hrbtu. S katero siliko človeške skrivnost-ne nežnosti bi bil mogel primerjati pač vse to tolažilno prigovarjanje ob uri smrtnega boja, katero me je obenem privlačevalo in odbijalo?

Zaman sem lučal veje za njimi, da bi jih prepodil z jase.

Smith je umrl, višnjeve ustnice so bile tesno stisnjene, po obrazu, ki je bil ves zabuhel, so mu stale umazane srage. Ne-nadoma sem videl, kako se mu

je bližala orjaška opica, mar onečasti truplo? ... Žil sem, streljal, streljal usmiljenja.

Dva dni kasneje so me moji Indijanci. Bil sem iz uma in krillil kot opica.

V NAJEM SE ODDA

sobo za eno ali dve osebi, v urejeni hiši in lepem, mirnem prostoru do ulične železnice. Sati je na 5124 W. 24th Place, Ill.

WEEKS DENT OFFICE

Vedno nizke cene za X-RAY

Ure: 8:30 do 8:30 večer

Phone: Harrison 0781

326 S. STATE

Opposite Union Station

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklopu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto. Če ste eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročniti, Prosveta stane za vse enako, za štane ali načlane \$6.00 za eno leto ali \$1.00 za tri mesece. Če ste član ali plačate pri assessmentu \$1.30 za tednik, se na to šteje k naročnin. Torej vsak dan varnika, reči, da je list prodaj na N. P. J. List Prosveto je vaše lastnina in gotovo je v vaši druzini ki bi rad štati list vsak dan. Cena lista Prosveto je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Cloro in Chicago \$1.00
1 tednik in	1 tednik in
2 tednika in	2 tednika in
3 tednike in	3 tednike in
4 tednike in	4 tednike in
5 tednikov in	5 tednikov in

Za Evrope je

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vrsto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaše lastnina.

Poljskilo:—Vsakoj kakor hitro kateri teh članov preneha biti član ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, moral biti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na Prosveto, to takoj nasnaniti upravništvu lista, in obenem doplačati vrsto lista Prosveto. Ako tega ne storo, tedaj mora upravništvo datum sa to vrsto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vrste \$.....

1) Ime

Naslov

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov družine:

2)

3)

4)

5)

Mesto

Nov naročnik

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča del

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, čas-knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrva-slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in dr.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANE S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene umerna, unisjajno delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Budu se dobo na željo tudi vse ustrezne pomeni